

БЪЛГАРИЯ

Къде продължават образованието си българите - тенденциите в следването на магистърски програми

16

образование в България

Обучението в чужбина става все по-достъпно и по-достъпно и трудно се среща млад човек, който

да няма дори минимален опит в следването извън България - било то бакалавър, магистър или семестър по Еразъм. Следването извън граница е особено популярно за магистърски и МБА програми както сред хора, завършили бакалавърската си степен в чужбина и вече докоснали се до международното образование, така и от тези, които досега са учили в родната страна.

Общата картина

През 2017 година над 6000 българи са избрали да учат в чужбина, което е близо 9% от общия брой завършили гимназия. Процентът е доста по-висок в големите градове и в семействата с високи средни доходи. Според данни на Националния статистически институт към този момент общо около 30 000 наши сънародници се обучават в бакалавърски, магистърски и докторски програми. Това е официалната цифра, но консултантските фирми в сферата на образованието и медиите, сред които и ние, вярваме, че броят е много по-голям. За сметка на това все по-малко българи избират България за следване на висше образование, като през 2016/2017 учебна година броят им е бил 230 029 (с 20 хиляди по-малко от предходната година), от които близо 70 000 са в магистърски програми. Най-популярните дестинации за българските кандидати-студенти са европейските държави. Според наши, неофициални данни, най-много студенти от България заминават да следват в Германия, следвана от Великобритания, Холандия, Франция, Дания, САЩ и Швеция.

Българите в магистърски програми във Великобритания

Безспорен фаворит в чужбина е Великобритания, която през последната 2017 година е привлякла над 2000 българи в своите програми. Макар Брекзит да разклати силните ѝ позиции сред останалите международни конкуренти, островната държава има какво да предложи на чуждестранните студенти, а редом с това продължава да отпуска студентски заеми дори и за магистърските програми. Бумът на българите, следващи магистратури там, е през годините 2011-2012, според официалните данни на HESA (Higher Education Statistics Agency). Тогава в магистърски програми са се обучавали над 700 наши сънародници, докато през последната година броят им е намалял до около 500. През пролетта стана ясно, че студентите от ЕС ще продължат да получават финансова подкрепа за обучение в бакалавърска и магистърска степен на английските университети, дори и да започнат обучението си през 2018 година. Всеобщите предположения са, че ако страната прекрати условията за финансови облекчения под формата на заеми, броят студенти от ЕС и от България рязко ще намалее.

Българите във Великобритания и Холандия избират най-често програми по икономика и бизнес

Най-желаните магистърски програми сред българите във Великобритания са тези в областта на бизнес и социалните науки, следвани от изкуства и дизайн:

Област	Брой български студенти за 2016/17
Бизнес администрация	200
Социални науки	55
Изкуства и дизайн	45
Биологични науки	40
Право	35
Инженерни науки и технологии	35
Компютърни науки	35
Масови комуникации	20
Медицина	15
История и философия	10
Езици	10
Природни науки	10
Архитектура	5
Математика	5

Източник: HESA, 2018

Що се отнася до избора на университет за магистратура, най-много българи има в Nottingham Trent University (30), London School of Economics and Political Science (25), Coventry University (25), City University of London (20) и King's College London (20).

Холандия: по-достъпната алтернатива

Програми на английски език, водещи университети, иновативно преподаване и значително по-ниски такси – всичко това прави Холандия другата най-търсена дестинация от българите. През последните няколко години се наблюдава устойчив ръст на наши сънародници, които избират да следват там и в двата типа висши училища в Холандия – университети от изследователски тип (research universities) и университети по приложни науки (universities of applied sciences). Макар от официалната организация за международно образование в Холандия да споделят, че много повече българи се обучават в бакалавърски отколкото в магистърски програми, броят на бъдещите магистри от България за 2017/2018 г. е 420 – почти колкото във Великобритания. За сравнение, броят българи във всички нива на обучение за същата година надвишава 2500. Много подобна е и ситуацията с най-търсените специалности за магистратура в Холандия. Българите и там избират най-често програми по икономика и бизнес. Тук обаче на дневен ред са и инженерните науки редом със социалните.

	Брой български студенти - Research Universities	Брой български студенти - Universities of applied sciences
Икономика и бизнес	148	-
Инженерни науки	49	-
Социални науки	53	-
Изкуства и култура	35	11
Науки за здравеопазването	7	-
Науки за околната среда	17	-
Науки	29	-
Право	62	-

Източник: Nuffic, 2018

Германия: традиции и ниски такси

Германия привлича българските студенти с репутацията си на висококачествена образователна система и едни от най-ниските такси в Европа – в порядъка на 150-200 евро на семестър. Немските организации DAAD и DZHW посочват, че актуалният брой български студенти е 6739, което представлява близо 3 процента от международния състав в университетите в Германия. Не разполагаме с данни колко точно от тях се обучават в магистърски програми, но България се нарежда на осмо място по брой студенти в Германия след държави като Китай, Индия и Русия. Сред българските студенти има и голям интерес към стипендиите, отпуснати от Германската служба за академичен обмен (DAAD) съвместно с МФ „Св. св. Кирил и Методий“. През 2016/2017 година са заминали над 30 български стипендианти в магистърски и докторски програми.